Novisad, 1940 apr.21, vasarnap dut 2 ora.

Édes Puci, Ernö, Itt irom a terraceon, a szokásas vasárnapi hangulatban és környezetben levelemet. Balról Budapest vasárnap délutáni hanglemezei, /valami nagyon unalmas Mozartot énekel egy még unalmasabb hölgy/ Kornel a hallban ülve olvassa Ernö levelét és sajnalja, hogy nem kaptatok kezhez a 2 Zbavnikot, persze jó lett volna megirni pontosan mely számok azok. Anya itt ül mellettem uj "Schlafrockban" /gobelin kék, babos, szép fazon, kedves, habos anyag, 28 Din. méterje protekciosan Pubanál/ tölünk jobbra a terraceon arvacskák gyönyörü szinekben, a kertben magasra szökött fenyőink, ha az idei szokatlanul kemény tél pusztitott is a "gyümölcsösünkben" gyönyörüen viragzanak a fainK. Pompás üde szinek. Valódi tavasz, 25 fok az arnyékban, tegnapelőtt meg mindenki panaszkodott a hideg miatt, ma már a nagy meleg miatt hallanni panaszokat. Igy megy ez Novisadon. No de nagyobb bajtol ovjon meg bennünket a sors. Az időjárást valahogy kibirjuk majd a háboru végéig feltétlenül.... Otto Kaminaczara kerékparozott az imént a hol Marthat akarja meglepni, aki valami zsuron hivatalos odaat. Mi pedig, ha jó kedvem lesz 6 óra körül ismét felmegyünk a Sevinkkel a Venacra. Mit csináljunk mi szegény ördögök Puczi, ha nekünk nincsen több ezer méter magas tüzhanyonk! Hogy el ne felejtsem Otto jó viccét: Itt ebédeltünk a terraceon, egyszerre lekiált a lanyhoz, "Maris hozza már a facánt, a sült malacot pedig dobja oda a csirkéknek"! Pukkadjanak a szomszédok és meséljék, hogy mi milyen jól élünk!....Egyébként nagyon bol dog miután egy Eumig-ot kap a napokban. Ez egy kitünö filmfelvevögép, hozzá egy kitünö Kodak leadó. Arról azonban, hogy fényképészetet tanuljon, nem akar tudni, plane miután tegnap arról világositotta fel Wetzl, hogy a fényképeszek 80 % megbolondul, vagy már ugy születik.... Pld. a 2 Vajda, Singer monetnegroi udvari fényképész, Wolf, aki öngyilkos lett, Rózsa, aki megörült stb. Egy apának volt 3 gyereke mondanák, ezek közül kettö okos volt, a harmadik fényképész! No de bizonyos, hogy egy kis túlzást is látok e pesszimista véleményben és magam is a mellett vagyok, hogy mégis csak egy falatka kenyér a fényképészet is. Hiszen ha most a kezébe kerül a fentemlitett nagyszerü gép biztos vagyok benne, hogy fel fogja benne ébreszteni az ambiciót, a mely oly nagyon szunnyad benne. Persze ennek nem egyedül Ottó az oka, inkább a viszonyok, ezek az áldatlan viszonyok. Gyönyörüen fogja felhazsnálhatni a gépet. Próbálom majd összehozni a "Politikával" Gyorgyevics és Vukadinovics revén. Szóval majd megpróbaljuk hiszen érzéke van ilyesmihez Ottonak Bizonyos, hogy én is szeretném ott látni Ottót még ha Te nem is vagy elhelyezkedve. Ez azonban nem olyan egyszerü müvelet. Sok idö kene hozzá és ki tudja, hogy ilyen korban kiengednek e fiu barmily cimen is? Itt van azonban Kornel is. Apropó a Te elhelyezkedésed Ernö. Én azt hiszem Te arra ott Mexikoban túlsok energiát pazarolsz, legalább is ezt veszem ki a leveleidhöl, a mire azonban szerintem miután nem akarsz ott maradni, semmi szükség. Nehéz és bizonytalan dolog ez ha tekintetbe kell, hogy vegyük, hogy nincsen ottartozkodási engedélyed már t.i. állandó és olyan a mely megengedné az ottmüködést. Türelem, türelem. Örüljetek, hogy ott vagytok. Szerintem helyes lenne az elhanyagolt franczáat spanyol tanártol továbbtanulni. Vagy francziatol, a ki perfekt spanyol. A golfozás persze, hogy az angolszász uraknál nem árthat. Hallottam ugyan, hogy Angliában miniszterelnöl lehet zsidó de golfclub tagja nem! Azt hiszem Töled hallottam Ernö. No de játszák ezt polgáremberek is. No és ~~szám~~ szórakozás, testgyakorlat, levegö, Puczinak is igen jót fog tenni. Inkább mint veszekedni hölgyeim és uraim. Hogy honnan veszem, hogy veszekedtek? Megmondom: Már egynehányszor és legutobb is ebben a gyönyörüen érkezett /7.-iki keletü, Mexiko -a newyorki spiker meksikot ejt ki a rádion és nem mehikot!/- 8.-án, Nyorkban 10.-én lebélyegzett, tegnap ideérkezett/ levélben egy sort nem látok Pucitol! Legalább annyit, hogy egy két cviki puszi, legközelebb többet, sajátkezü és nem geppel irt aláiras.... Miután ennyit sem ir hozzá Puczi, ez azt jelentheti csak hogy össze vagytok kapva. Igaz, vagy nem igaz? Mert a mi igaz az igaz mindotta szegény megboldogult Jani. A norvég események miatt mómentan megint csak Nektek adna igazat. De a fene enné már meg ezt a bgdi. amerikai konzult miért nem csinál már valamit? Nem süllyesztheti el teljesen? Nem kene megint egy kicsit megpiszkálni az ottani amer.konzult? Talán egy alantas tisztviselö utján. Talán valamelyik szolga revén? Lehetséges, hidd el. Ottó megvette Beogradban Larousse "Francais-Anglais English-French szótárat. Din. 58.- nem sok szerintem. Holnap küldöm remelem szerencsesen érkezik majd. Apr. 6.-iki leveledben emlitest teszel egy "hetfö " feladott levélröl. No és datum? Egyszerüen feladott leveled volt ez? Még nem futott be. Most, hogy a Clipperek ilyen szépen mennek -ki tudja meddig, legalább is a portugál partokon túl- bizony érdemes repülöpostán levelezni legalább is nekünk. Ti irjatok hetenként egy szer közönséges postával de számozva és kopirozva a leveleket 2 példányban, egyet tartsatok meg magatoknak a kopiakból egyet pedig mellékelni a következö levelhez reszünkre. Kellemetlen, hogy nem tudom megkaptatok e Alfred angol szótárat. Ugylátszik ebben a "hetföi" levelben van szó róla.

/.

Konzulsagot vállalni t.i. tiszteletbelit, nem rossz idea. Mindenfelekeppen hasznos lehet. Persze utána kene ennek is járni. Talán sikerülne is, ha nincs is konzuli iskolád, vagy hasonló. Hátha ez nem is feltétel? Persze politikusok összeköttetése kene hozzá. Ki tudja egyébként mily egyszreü a dolog. De nem jár nagy kiadásokkal? No de addig amig azt se tudjuk, hogy hol kezdjük, hagyjuk a reszleteket. Mindenesetre foglalkozom az üggyel a mennyire csak idöm engedi. Stojadinovics, a hogy ellenfelei nevezik, Srečko Srečković internálva lett. Ott azután folytathatja németbarat politikáját ugy mondják ellenfelei. Egyébként ma már jóval nyugodtabb a hangulat mifelenk miután tegnapelött meg igen kellemetlen hireket terjesztettek sokszorosen felfujva a remhirterjesztök, különösen az olaszokkal kapcsolatban. E pillaatban lépett be Maca a kártyagladiator... Nagy csata készül ugy látom. Már hallom a mint egynehányszor Téged fognak emlitöni Puci. Houston? Ajánlólevelek alapján? Nem adok ezekre semmit. Nem törödnek az emberek addig ~~Eszszü~~ Veled, a mig nem látják, hogy valami hasznuk nem lesz Belölöled akár anyagi akár szellemi-fizikai. Nem ismerem az odaati viszonyokat, de hiszem, hogy a következö hirdetés nem ártana valamelyik lapban /az erre a célra legmegfelöbben/ már most. Pld. Világot járt 27 éves ilyen és ilyen képzettséggel rendelkezö nös stb..állást vállal, kauczióval rendelkezik /ha ez is jelent ott valamit/ Esetleg direkt ajánlatot küldeni már most valamely cimtár igény bevételével. Most jut eszembe, hogy nem igazoltad azt a washingtoni cimet melyet Martha kapott egy amerikai magazin revén. Nem vehetted hasznát? Persze nem szabad figyelmen kivül hagyni egy esetleges önállositást pld. utazási iroda nem is oly rossz idea. Talán társulva megbizható emberrel. Mit csinálnak majd az ismeröseid a tökéjükkel odaát? Nincsen tervük? Mi lesz azonban a mexikói idegenforgalmi konjunkturával, ha Európaban a béke fog kitörni? Itt lesz ám aztán mit látni! Pld. gyönyörüen ápolt tömegsirokat és ki tudja meg milyen szörnyüségeket. De a mint mondottam ne túlozz Ernö. Nyugodtan. Van még miböl és soha sem lesz ugy, hogy ne legyen valahogy mondják a magyarok. Majd csak jön valami. Nem mondom, hogy tétlenül varni, de a világert sem kétségbeesve keresni. Erre nincsen szükséged!

Bizony Klein Jenö egy tipikus an primitiv zsidó, de milyen primitiv. És mégis jól csinálja a dolgait. A diszno elvihetett volna egy ruhát. Ha rosszul állsz, mi sem természetsebb minthogy egy praktikus nyári ruhát csinálj. Olyat a mely nincsen nagyon kitéve a divat változásának. Persze Puczi se hanyagolja ám el a ruházkodast. Nem ám Puczi. "Ruha teszi az embert"... Meg lehet ezt egy kis ügyeskedessel oldani a nélkül, hogy nagy költségekbe verjétek magatokat. Oerülök majd, ha fényképet kapok az uj kosztümökben! Anya egyébként holnap érdeklödni fog nem -e lehetne "használt" ruhát és cipöt Nektek küldeni. Ez esetben rendelünk Ernö reszére két ruhát Lauterernél, cipöt, inget és nyakkendöt. Pucinak ugyanezt. Csak sikerüljön. Most összekapjuntunk egy ici picit Anyával mert nem hittem el neki, hogy nem fogja elfelejteni holnap az ügyet forszirozni. Anya egyébként azt akarja, hogy Niskabanyára menjek néhány napra a hol Jenö tartozkodik. Annus is ott van néhány napra Laczival. Meglátom még. Nem szoktam sietni.

Adélhoz intézett leveletek még nem futott be. Remelem Puczi Te irtad és nem Ernö. Nem jól nézném ki, ha itt egyáltalán szükséges bizonyos formák betartása. Adél nem jelentkezik. Furcsa egy ember. Egyszer csak bele kene törödni. Vagy nem? Lehetséges, hidd el, hogy természet dolga. Van, aki meg tud mégis csak egyszer bocsájtani és van aki soha.

Sch. Jenö /Marczi/ ~~Kérdtem~~ azt mondja az ~~a~~ számlájan az egész család egyenként rendelkezhet. [illegible]

Üzleti ujságot nem tudok mondani ill. közölni. Egyszerüen nincs. Nagy a szelcsend. A mi szakmánk igen érzékeny. A dragaság kezd érezhetövé válni. A buza pld. 150 Din.-ról lassan felment 250 Din.-ra. A tengeri 200 Din.-s árával rekordot ért el. A disznózsir 18 Din. söt Beogradban 22 Dinr. A krumpli 3 Din. a liszt 4.- din. A kenyér 4-5 Dinár. a kávé és tea türhetö. Van is egyelöre bövenl. Benzinjegyeket kiveve nem ismerjük egyelöre a jegyrendszert mint pld. a magyarok ahol bizony a zsir és czukor már csak jegyre megy.

Tyukjaink 4-6 tojást tojnak naponta. Szép ugye? 15 drb, 10 Dinár. Szépen keresünk ugye?

RG-62.01.15.02: Letter from Apa Loewenberg to Ernest and Puci Loewenberg, no envelope.
Date: 21 April 1940